

Filmowe obrazy Powstania Warszawskiego

Scenariusz zajęć do filmu

Miasto 44, reż. Jan Komasa, Polska 2014.

Opracował: dr Marcin Skorek, filmoznawca/ trener edukacji medialnej.

„Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego –Kultura w sieci”

Grupa wiekowa: szkoła ponadpodstawowa;

Przedmiot: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie;

Czas trwania: 45 minut;

Cele:

W trakcie zajęć uczeń:

- definiuje pojęcie patriotyzmu;
- dokonuje analizy tekstów kultury (plakat filmowy, tekst audiowizualny);
- dokonuje analizy komparatystycznej filmów;

1 | Filmowe obrazy Powstania Warszawskiego – scenariusz zajęć lekcyjnych.

„Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Kultura w sieci”

Metody pracy:

- praca indywidualna; praca w parach, praca zbiorowa;
- dyskusja; heureka;
- burza mózgów/ chmura tagów;
- analiza komparatystyczna tekstów kultury;

Materiały:

- Karty pracy (załączniki);
- Tablica, flipchart, aplikacja mentimeter – to przeprowadzenia burzy mózgów; pisaki, kartki

Przed zajęciami:

Uczniowie oglądają filmy:

1. *Kanał*, reż. Andrzej Wajda, Polska 1956, 95 min.
2. *Miasto 44*, reż. Jan Komasa, Polska 2014, 130 min.

Przebieg zajęć:

1. WPROWADZENIE

Po przywitaniu uczniów/uczennic nauczyciel/ka wprowadza ich w temat lekcji. Prosi o podzielenie się wrażeniami po obejrzeniu obu filmów. Pyta uczniów, który film oglądali z większym zainteresowaniem i dlaczego?

2. PATRIOTYZM – JAK ROZUMIEM TO POJĘCIE? – burza mózgów, dyskusja

- 1) Nauczyciel/ka wypisuje na tablicy/ flipcharcie/ w aplikacji mentimeter słowo PATRIOTYZM i prosi uczniów, aby zapisali na karteczkach post-in/ w aplikacji, jak rozumieją to pojęcie. Po upływie wskazanego przez prowadzącą/ego czasu, uczniowie mogą podzielić się własnymi spostrzeżeniami. Ćwiczenie to ma być punktem wyjścia do rozmowy o tym,

w jaki sposób pojęcie patriotyzmu funkcjonowało w historii (np. w czasie wojny), a jak jest rozumiane obecnie.

- 2) Przywołując znane uczniom literackie oraz filmowe, opierając się głównie na bohaterach/bohaterkach filmów *Kanał* i *Miasto 44*, uczestnicy/czki zajęć podejmują rozmowę na temat postaw patriotycznych poszczególnych postaci literackich/ filmowych.
- 3) Nauczyciel/ka pyta uczniów, czy podobał im się unowocześniony wizerunek młodych powstańców, stworzony przez Jana Komasę w filmie *Miasto 44*. Prosi o wskazanie (również poprzez porównanie z treścią filmu *Kanał*), jakie fragmenty filmowe, sposób bycia bohaterów, ubiór, sposób prezentacji świata przedstawionego w filmie *Miasto 44* wskazuje na to, że reżyser podjął wysiłek, aby młodzi powstańcy, prezentowani w jego filmie, mieli rysy współczesnych nastolatków.

3. ANALIZA PLAKATÓW – praca w parach

Nauczyciel/ka prezentuje uczniom plakaty reklamujące oba filmy (załącznik nr 1) i zaprasza do dyskusji:

Jak odpowiedzielibyście na poniższe pytania, gdybyście nie znali treści filmów:

- 1) Kto jest bohaterem danego filmu?
- 2) W jakim czasie toczy się akcja filmu?

4. ANALIZA KOMPARATYSTYCZNA FILMÓW – praca w grupach

Nauczyciel/ka prosi uczniów o dobranie się w około 3-4 osobowe grupy, a następnie każdej z grup rozdaje Kartę pracy (załącznik nr 2). Uczniowie/uczennice mają za zadanie wypełnić pytania zawarte w karcie. Po upływie wskazanego czasu (15 minut), liderzy grup prezentują swoje wypowiedzi. Pozostałe osoby dopełniają wiadomości.

5. ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ/ ZADANIE DLA CHĘTNYCH

Prowadząca/y dziękuje uczniom za aktywne uczestnictwo w zajęciach. Chętnym proponuje zadanie dodatkowe (załącznik nr 3).

3 | Filmowe obrazy Powstania Warszawskiego – scenariusz zajęć lekcyjnych.

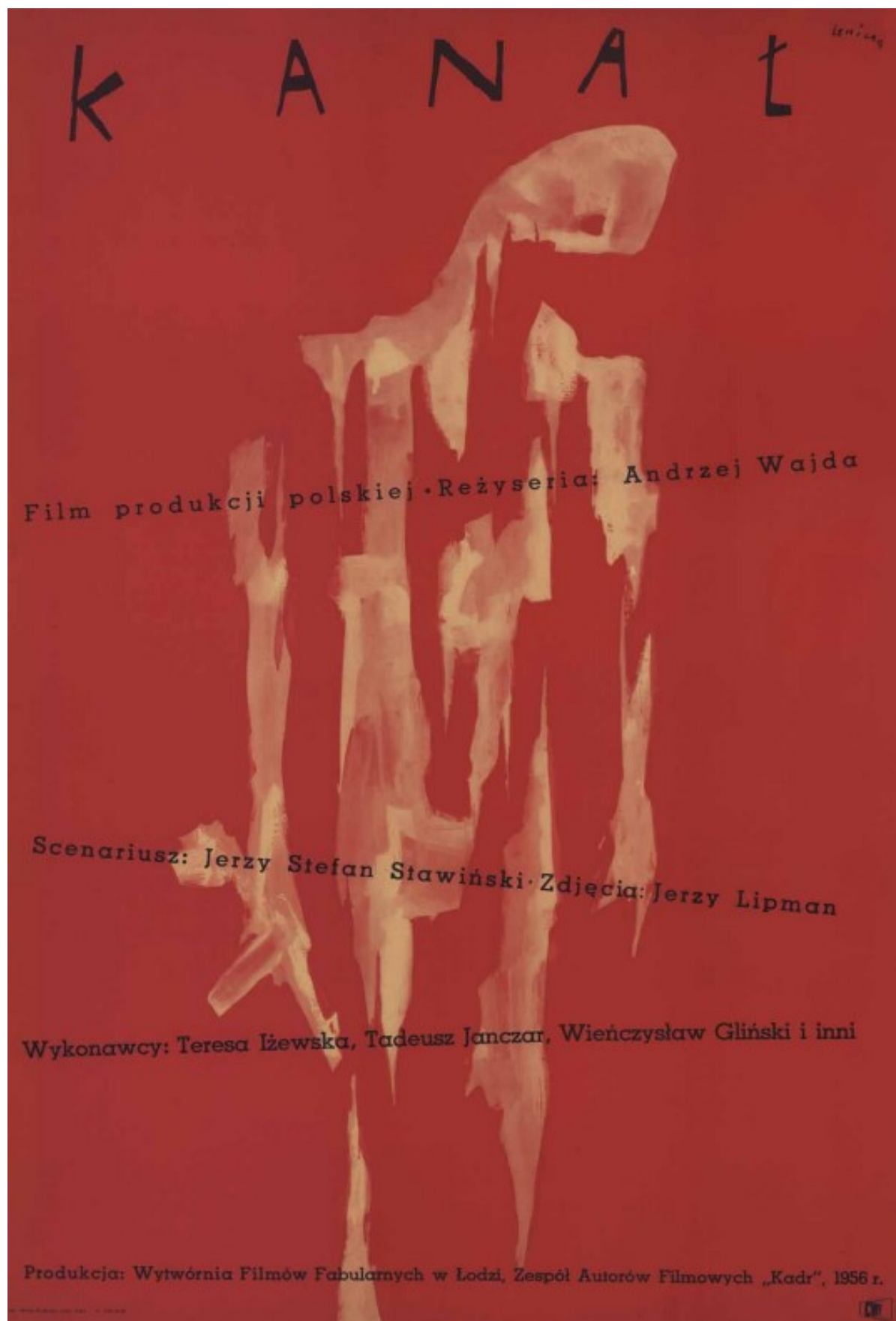
„Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Kultura w sieci”

Załącznik nr 1.

4 | Filmowe obrazy Powstania Warszawskiego – scenariusz zajęć lekcyjnych.

„Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Kultura w sieci”

Autor plakatu: Jan Lennica/ fot. GAPLA/ Filмотeka Narodowa/ gapla.fn.org.pl

5 | Filmowe obrazy Powstania Warszawskiego – scenariusz zajęć lekcyjnych.

„Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Kultura w sieci”

Załącznik nr 2

Kadr z filmu "Kanal" w reżyserii Andrzeja Wajdy, 1956, fot. Polfilm / East News; <https://culture.pl/pl/dzielo/kanal-rez-andrzej-wajda>

8 | Filmowe obrazy Powstania Warszawskiego – scenariusz zajęć lekcyjnych.

„Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Kultura w sieci”

Kadry z filmu *Miasto 44*

9 | Filmowe obrazy Powstania Warszawskiego – scenariusz zajęć lekcyjnych.

„Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Kultura w sieci”

Materiały dystrybutora filmu - Kino Świat

10 | Filmowe obrazy Powstania Warszawskiego – scenariusz zajęć lekcyjnych.

„Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Kultura w sieci”

Załącznik nr 3 – zadanie dla chętnych.

Przeczytaj, jakimi filmami inspirowali się twórcy filmu *Miasto 44*. Wybierz jeden z tytułów, obejrzyj go, a następnie napisz, jakie nawiązania do tego filmu znajdujesz w dziele Jana Komasy.

„Nawiązania do jakich tytułów możemy znaleźć w „Mieście 44”?

Przez cały czas analizowaliśmy, rozbieraliśmy na ujęcia „Szeregowca Ryana”. Nawet nie po to, aby się inspirować, ale aby podpatrzeć, jak to zostało zrobione i uniknąć powielania, tego co już było. Wynajdywanie nowych sposobów opowiadania jest ekscytujące, ale i niezwykle ciężkie w świecie, w którym powstaje tyle filmów. Na pewno inspirował nas „Czas Apokalipsy”, obejrzelśmy zresztą wszelkie filmy wojenne, których wielkim fanem jest operator Marian Prokop. Chcieliśmy zobaczyć, co w tych filmach jest typowym zagranem, aby nie iść w tym samym kierunku. Bogatsi w tę wiedzę, jednogłośnie stwierdziliśmy, że najwybitniejszymi dramataми wojennymi są właśnie „Czas Apokalipsy” i „Szeregowiec Ryan”. Ogromną inspiracją był też mało znany, rosyjski film „Idź i patrz” Elema Klimowa, cały opowiedziany długimi ujęciami ze steadicamu. Niesamowicie wstrząsający film, którego akcja toczy się na Białorusi i opowiada o eksterminacji tamtejszych wiosek. Reżyser przeżył tamte wydarzenia i snuje opowieść z perspektywy małego chłopca. Kadry z tego filmu natchnęły nas, styl opowiadania przypomina trans, zdjęcia są mniej realistyczne, bardziej jak impresje.

Wpływ miały też na nas wszelkiego rodzaju filmy apokaliptyczne, przedstawiające świat, w którym nie liczą się żadne konwenanse. Podobnie jak u nas w „Mieście 44”, w scenach na Czerniakowie, będącym już wówczas tylko szczątkiem cywilizacji znanej z początku filmu. „Miasto 44” jest w pewnym sensie filmem katastroficznym, z tego samego nurtu co „Dzień Niepodległości” czy „Projekt: Monster”. Wszystkie te obrazy grają na strachu, że to wszystko co dziś jest wokół nas, za chwilę może ulec totalnej zagładzie, może zostać zabrane przez jakąś straszną siłę.”

Za: Biuletyn Informacyjny filmu *Miasto 44*, dystrybutor- Kino Świat.

<http://www.kinoswiatedukacji.pl/filmy?strona=4>